

novení 30. hlavy obč. zák. Podle § 4 aut. zák. nevztahují se ustanovení §§ 1 a 2 tohoto zákona na nároky na náhradu škody z poškození osob nebo věcí, které silostroj dopravuje, leč by se tak stalo za úplatu nebo v živnostenské dopravě osob nebo věcí nebo ve službách nebo k příkazu některé osoby k ručení zavázané. Že byl žalobce dopravován za úplatu, anebo, pokud jde o jeho osobu, při živnostenské dopravě, sám netvrdí, uplatňuje jen, že byl zaměstnancem žalovaného V-a a že se účastnil jízdy k příkazu žalovaných. Leč žalobce jest na omylu, míně, že každý zaměstnanec anebo zmocněnec již proto, že jím jest, jest oprávněn požadovati náhradu škody ve smyslu §§ 1, 2 aut. zák. Osobami v § 4 aut. zák. uvedenými jest rozuměti jen takové, jež při výkonu své služby nebo příkazu použijí silostroje. Jest proto zcela lhostejno, zda žalobce v dílně žalovaného V-a byl jinak zaměstnán, nebo byl dokonce jeho zřízencem, a nebylo proto v tomto směru třeba dalších důkazů. Rozhodným jest jediné, zda podnikl jízdu za účelem výkonu své služby nebo uděleného mu příkazu. Avšak tomu tak nebylo podle skutkových zjištění nižších soudů, jež nelze již v dovolacím řízení napadati. Naopak žalobce účastnil se jízdy podle těchto zjištění bez příkazu a z vlastní vůle. Na tom nic nemění okolnost, že mu v tom nebylo bráněno, že se pak o své újmě zase svezl zpět a že přesedl, třeba na vyzvání, z přijetího vozu do vozu předního. Nelze-li však použití ustanovení §§ 1 a 2 aut. zák., nebylo třeba, by žalovaní provedli některý z vyvíňovacích důkazů v § 2 aut. zák. uvedených, jmenovitě, by dokázali, že škodná událost nemůže býti dovozována ani z povahy silostroje ani ze zvláštního jeho způsobu, ze selhání nebo z nedostatku jeho činnosti, a mohou proto zůstatí nepovšimnuty vývody dovolání tohoto důkazu a doplnění znaleckého dobrozdání se týkající.

Čís. 9029.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Náhradní nárok proti oběma střetnutším se provozům jest odůvodněn jen, když žádný z nich nepodal vyvíňovacího důkazu po rozumu § 2 aut. zák. Důkaz, že událost byla zaviněním třetího, nelze, byla-li způsobena střetnutím se několika ručících provozů, vésti tím způsobem, že jeden z těchto provozů se dovolává zavinění provozu druhého. Za »třetí osobu« ve smyslu § 2 aut. zák. lze pokládati jen osobu, jež jinak než automobilovým provozem zavinila škodnou událost buď vůbec nebo z části.

(Rozh. ze dne 14. června 1929, R I 303/29.)

Povoz žalobcův byl poškozen při srážce automobilů Josefa N-a a Leontiny G-ové. Žalobce domáhal se náhrady škody na majitelích a řidičích obou automobilů. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu ohledně všech žalovaných společně a nedílně. Důvody: Podle ustanovení § 3 (4) o ručení automobilů ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. mohou osoby třetí, jež utrpěly

škody z událostí, které vznikly setkáním se několika ručících provozů, vznést nároky na náhradu škody proti každé osobě, zavázané ručení na základě toho zákona, který podle povahy provozu žalované osoby jest rozhodný pro její ručení. Pokud též nárok na náhradu jest odůvodněn proti několika osobám, ručí tyto osoby rukou nerozdílnou. Z doslovu ustanovení § 3 zákona o ručení automobilů plyne, že osoba třetí poškozená setkáním se několika automobilových provozů, ručících za škody ve smyslu § 1 zákona automobilového, není povinna, by prokazovala zavinění osob ručících za náhradu způsobené škody, poněvadž zavinění to podle § 1 cit. zák. jest zákonnou domněnkou, již možno vyvrátiti jen skutečnostmi vyvíňujícími ve smyslu § 2 cit. zák., a že tím méně je povinna, by prokazovala soudu míru zavinění nebo poměr, jakým osoby, pokud se týče jednotlivé automobilové provozy při setkání a srážce vozidel na škodě osoby třetí participují, poněvadž ručí tyto provozy, jak shora řečeno, osobě třetí rukou společnou a nerozdílnou (§ 3 cit. zák.). Proti třetí osobě jako poškozené jsou tyto provozy jediným solidárně ručícím podmětem, který jako takový proti poškozenému jest prost povinnosti k náhradě škody, prokáže-li skutečnost vyvíňovací podle doslovu § 2 zákona automobilového, vzájemný jejich poměr zavinění na škodě jest skutečností upravující míru závazku solidárně ručících dlužníků navzájem podle § 896 obč. zák. a nemá vlivu na jich solidární závazek proti poškozené osobě třetí, jež podle zásady § 891 obč. zák. může se domáhati náhrady škody na všech nebo jen na jednotlivých solidárně zavázaných. Žalovaní byli by prosti povinnosti, kdyby ve smyslu § 2 automobilového zákona proti žalobci jako poškozené třetí osobě prokázali, že škoda byla způsobena zaviněním osoby třetí, osoby stojící mimo setkání se provozy, nebo vinou poškozeného samého, nebo že nemohla býti odvrácena i při řádných a věcných opatřnostech v řízení jízdních silostrojů a ani že nemůže býti dovozována z povahy jich nebo ze zvláštního způsobu, ze selhání nebo z nedostatků jeho činnosti. Strana žalovaná takové skutečnosti netvrdila, tím méně prokázala. Ručí tedy za škodu vzniklou žalobci žalovaní podle § 3 (4) zákona aut. společně a nedílně a jest proto žaloba co do právního důvodu proti nim po právu a uznána, jak ve výroku rozsudečném uvedeno. K odvolání žalovaných Josefa N-a a jeho řidiče Karla Ch-a o d v o l a c í s o u d ohledně nich rozsudek prvního soudu zrušil a vrátil mu věc, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Právem vytýká odvolání nesprávné právní posouzení věci. Soud stolice první hájí názor, že podle § 3 poslední odstavec aut. zák. v souzeném případě, v němž žalobce utrpěl škodu ze střetnutí se dvou ručících automobilů, jest posuzovati oba tyto automobily proti žalobci za jediný celek tak, jako by šlo o automobil jediný ručící žalobci podle §§ 1, 2 aut. zák., a že tudíž může nastati sprostění majitelů a řidičů obou aut jen, dokáže-li se, že škoda byla přivoděna zaviněním žalobce neb osoby stojící mimo provoz obou automobilů nebo že nemohla býti odvrácena, ač byly se strany obou aut zachovány všechny předepsané nebo podle povahy věci potřebné opatřnosti. Podle tohoto názoru nemůže tedy nastati sprostění ručení jed-

noho automobilu, třebas vzešla škoda výhradně zaviněním řidiče druhého automobilu a na straně druhého automobilu zachovány byly všechny předepsané i nutné opatrnosti. Názor ten spočívá na nesprávném výkladu § 3 poslední odstavec aut. zák. Zákon stanoví jen solidární ručení vozidel, jež se střetla, pokud nárok na náhradu proti vozidlům se střetnuvším jest oprávněn. Jen v tom smyslu lze vykládati slova zákona: »pokud též nárok na náhradu jest proti více osobám odůvodněn«. Opačný výklad vedl by k rozhodnutím nespravedlivým. Neboť na základě takového výkladu musili by řidič a vlastník automobilu odsouzeni býti k náhradě škody, třebas řidič auta bezvadně řídil auto a výhradně vinou kolem jedoucího druhého auta došlo ke srážce, při níž třetí osoba utrpěla škodu. Třeba tudíž otázku ručení každého z vozidel se střetnuvších řešiti zvlášť s hlediska §§ 1, 2 aut. zák. V případě, o nějž jde, uvedli žalovaní Josef N. a Karel Ch., že žalobcova škoda nastala jedině zaviněním řidiče druhého auta Václava K-a. Jeho v poměru mezi žalobcem a žalovanými Josefem N-em a Karlem Ch-em jest pokládati s hlediska § 2 aut. zák. za »někoho třetího«, třebas byl spolužalován. Odvolatelé uplatňovali též, že škodná událost nemohla býti odvrácena, ač Karlem Ch-em použito bylo všech předepsaných i věcných opatrností. I tato námitka byla neprávem soudem stolice první posuzována jako bezvýznamná v důsledku nesprávného výkladu ustanovení § 3 poslední odstavec aut. zák. Následkem nesprávného právního posouzení věci nevzal soud první stolice vůbec na přetřes skutkové okolnosti, jež uvedli odvolatelé v řízení na soudě první stolice k odůvodnění obou uplatňovaných vyvíňovacích důvodů, spokojiv se s vyšetřením a zjištěním skutečnosti, že žalobci způsobena byla škoda na majetku při srážce automobilu řízeného žalovaným K-em se silostrojem řízeným spolužalovaným Ch-em. Ježto jest takto řízení u první stolice vadné, bylo rozhodnouti podle ustanovení § 496 první odstavec č. 3 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Není sporno, že úraz byl způsoben střetnutím se dvou automobilových provozů. Prvý soud vykládá ustanovení § 3 aut. zák. tak, že obojí provoz tvoří proti osobě třetí (žalobci) jediný solidárně ručící podmět, který jako takový proti poškozenému je prost povinnosti k náhradě škody, prokáže-li skutečnost vyvíňovací podle doslovu § 2 aut. zák., vzájemný pak jejich poměr zavinění na škodě že jest skutečností, upravující míru závazku solidárně ručících dlužníků navzájem podle § 896 obč. zák. a nemá vlivu na jich solidární závazek proti poškozené třetí osobě. Důsledkem toho byli by podle názoru soudu první stolice žalovaní prosti povinnosti jen, kdyby ohledně obou provozů ve smyslu § 2 aut. zák. prokázali proti žalobci jako poškozené třetí osobě, že škoda byla způsobena zaviněním »osoby třetí«, t. j. osoby stojící mimo setkavší se provoz, nebo vinou poškozeného samého, nebo že nemohla býti odvrácena i při řádných a věcných opatrnostech v řízení jízdních (obou) silostrojů a že

nemůže býti ani dovozována z povahy jich nebo ze zvláštního způsobu, ze selhání nebo z nedostatku jich činnosti. Odvolací soud zastává názor, že jest třeba otázku ručení každého z vozidel se střetnuvších řešiti zvláště s hlediska §§ 1 a 2 zák. aut., neboť zákon stanoví v § 3 jen solidární ručení vozidel, jež se střetla, pokud nárok na náhradu proti vozidlům se střetnuvším jest oprávněn; jelikož žalovaní Josef N. a Karel Ch. tvrdili, že škoda žalobcova nastala jedině zaviněním řidiče druhého auta Václava K-a a tohoto jest v poměru mezi žalobcem a žalovaným Josefem N-em a Karlem Ch-em pokládati s hlediska § 2 aut. zák. za »někoho třetího«, třebas byl spolužalován, tito žalovaní pak uplatňovali dále, že škodná událost nemohla býti Karlem Ch-em odvrácena přes to, že dbal všech předepsaných a věcných opatrností, jest třeba vzíti na přetřes skutkové okolnosti, jež uvedli žalovaní Josef N. a Karel Ch. u soudu první stolice k odůvodnění obou uplatněných vyvíňovacích důvodů. Tyto právní názory nižších soudů jsou z části správné, z části však neodpovídají zákonu. Jest správné, že podle § 3 (4) aut. zák. mohou třetí osoby, které utrpěly škodu z událostí, které vznikly střetnutím se několika ručících provozů, vznést nároky na náhradu proti každé osobě ručením zavázané podle zákona, který podle povahy provozu žalované osoby jest rozhodný pro její ručení, že nastává ručení solidární, ale jen tenkrát, je-li nárok proti střetnuvším se provozům odůvodněn. Není-li totiž nárok odůvodněn proti oběma střetnuvším se provozům, nelze mluvit o solidárním ručení. Odůvodněn jest nárok proti oběma provozům jen, když žádný z nich nepodal vyvíňovací důkaz po rozumu § 2 aut. zák. Důkaz, že škodná událost byla způsobena zaviněním třetího, nelze, byla-li způsobena střetnutím se několika ručících provozů, vésti způsobem, že jeden z těchto provozů se dovolává zavinění provozu druhého. Neboť za »osobu třetí« ve smyslu § 2 aut. zák. lze pokládati jen osobu, jež jinak než automobilovým provozem zavinila škodnou událost buď vůbec nebo z části (srov. zprávu just. výb. býv. víd. posl. sněm. k vládní předloze čís. 2068, § 3, kde výslovně uvedeny jsou jako »osoby třetí« osoby autem dopravované a chodci; srov. dále zprávu just. výb. býv. víd. posl. sněm. k usnesení panské sněmovny čís. 709, kde se zdůrazňuje, že ručením povinný jest od povinnosti k náhradě osvobozen, když dokáže, že nehoda byla zaviněna vinou poškozeného samého nebo osoby třetí při provozu nesúčastněné («eines betriebsfremden Dritten») — srov. také rozh. čís. 8564 sb. nejv. s. a čís. 6459 Gl. Ung.). Byla-li, jako v souzeném případě škodná událost způsobena střetnutím se dvou automobilových provozů, není žádný z obou řidičů osobou při automobilovém provozu nesúčastněnou, nýbrž osobou, jež podle § 3 (4) aut. zák. po případě za škodu ručí rukou nedílnou. Nelze tedy proto vůbec uvažovati o otázce zavinění řidiče Václava K-a a ručí podle § 1 aut. zák. i žalovaní Josef N. a Karel Ch., neprokáží-li, že nemohla býti odvrácena škodná událost přes to, že Karel Ch. dbal největší bedlivosti, veškerých předpisů a věcné opatrnosti při vedení silostroje a zacházení s ním, jíž bylo lze na něm rozumně žádati, že tedy škoda způsobena byla, pokud jde o jeho osobu, neodvratitelnou náhodou. Zavinění šoféra Václava K-a tedy ještě

nevyvíňuje řidiče Karla Ch-a, nýbrž teprve důkaz, že tomuto nebylo lze odvrátiti škodnou událost zaviněnou Václavem K-em případnou věcnou opatrností. Tento vyvíňovací důvod vsutku také žalovaní Josef N. a Karel Ch. uplatnili již v první stolici a nabídli o něm důkazy. Pokud tedy první soud nepřihlížel k vyvíňovacímu důvodu zavinění řidiče Václava K-a, učinil tak správně, pokud však pro nesprávné právní posouzení věci nevzal na přetřes ani skutkové okolnosti, jež uvedli žalovaní Josef N. a Karel Ch. již v první stolici k odůvodnění dalšího shora uvedeného a také uplatněného vyvíňovacího důvodu, že ani při šetření předepsaných i věcných opatrností ve vedení silostroje a zacházení s ním nemohla škodná událost býti Karlem Ch-em odvrácena a že ani z povahy silostroje Josefa N-a nebo ze zvláštního způsobu, ze selhání nebo z nedostatku jeho činnosti nemůže býti dovozována, zůstalo řízení v první stolici vadné. Právním proto zrušil odvolací soud napadený rozsudek a uložil prvnímu soudu, by znovu jednal a rozhodl. Bude na soudu první stolice, by vyšetřil a zjistil okolnosti, jež žalovaní Josef N. a Karel Ch. uvádějí za účelem sprostění z ručení, ovšem jen ve shora uvedeném směru.

Čís. 9030.

Předpisem § 251 čís. 6 ex. ř. má býti řemeslníku zajištěno další provozování v dosavadním rozsahu s dosavadními prostředky. Z exekuce proti venkovskému klempíři jsou po případě vyloučeny stroje k výrobě valch na prádlo, strojů na prádlo a pod.

(Rozh. ze dne 14. června 1929, R I 483/29.)

Návrh dlužníka, venkovského klempíře, by byly z exekuce vyloučeny stroje, jichž užíval k výrobě valch na prádlo, strojů na prádlo a pod., soud první stolice zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl. **Důvody:** Znalec vysvětlil podnikové poměry povinného v ten smysl, že se povinný jako klempíř na vesnici nemůže uživiti klempířským řemeslem, jak se jinak ve městě provozuje, nýbrž že se musí zabývati výrobou předmětů, jako jsou stroje na prádlo, by uhájil nutné živobytí a že každým způsobem jest povinného přes tuto výrobu strojů na prádlo považovati za maloživnostníka, a posléze, že zabavené stroje vesměs jsou bezpodmínečně nutné k provozování jeho živnosti. Tím jsou splněny předpoklady § 251 čís. 6 ex. ř. ohledně těchto strojů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 251 čís. 6 ex. ř. jsou vyloučeny z exekuce u řemeslníků předměty, jichž potřebují k osobnímu dalšímu výkonu výdělečné činnosti. Tím jsou z exekuce vyňaty nejen nezbytné předměty, nýbrž i ty, jichž je zapotřebí k výhodnému provozování, odpovídajícímu osobním (rodinným) poměrům řemeslníkovým. Řemeslníku má býti zajištěno další pro-